

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی

شماره چاپ

شماره ثبت ۳۷۶

دوره یازدهم سال اول

تاریخ چاپ

عادی

تاسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی کشور

کمیسیون های ارجاعی

	اصلی:
	فرعی: -

معاونت قوانین

باسمه تعالی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً طرح ذیل که به امضای ۵۴ نفر از نمایندگان رسیده است، جهت طی مراحل قانونی تقدیم می‌شود.

مقدمه (دلایل توجیهی):

تاسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی کشور

لذا طرح ذیل تقدیم می‌شود:

- محمدرضا دشتی اردکانی - محمد باقری - سیدجواد حسینی کیا - جعفر قادری - موسی احمدی - اصغر سلیمی - کمال علیپورخنکداری - سمیه رفیعی - الهام آزاد - ملک فاضلی - اسماعیل حسین زهی - هاجر چنارانی - سیدمحمد مولوی - علی بابائی کارنامی - مهرداد گودرزوندچگینی - محمدمهدی زاهدی - مصطفی طاهری - سیدکاظم دلخوش اباتری - سیداحمد آوائی - حسین جلالی - مجتبی توانگر - نصراله پژمان فر - محمدحسین فرهنگی - سیدعلی یزدی خواه - غلامحسین کرمی - ذبیح الله اعظمی ساردوئی - حسینعلی حاجی دلگانی - محمدتقی نقدعلی - جلال رشیدی کوچی - حسین امامی راد - همایون سامه یح نجف آبادی - فداحسین مالکی - محمد خدابخشی - محسن علیزاده - احسان ارکانی - روح اله نجابت - فریدون حسنونند - احمد محرم زاده یخفروزان - محمدصالح جوکار - جلیل مختار - جلال محمودزاده - رضا حاجی پور - علی اکبر کریمی - سیدمحمدرضا میرتاج الدینی - عبدالجلال ایری - بهروز محبی نجم آبادی - مجتبی بخشی پور - انور حبیب زاده بوکانی - جواد نیک بین - علی علی زاده - علی اکبر بسطامی - حسین حق وردی - بهزاد رحیمی - یعقوب رضازاده

عنوان طرح:

تاسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی کشور

ماده ۱- تأسیس، ساخت، تجهیز و بازسازی، توسعه، مدیریت، نظارت و سایر امور کتابخانه های عمومی و سالن های مطالعه در سراسر کشور به موجب این قانون انجام می شود.

ماده ۲- به منظور ایفای وظایف مندرج در این قانون و تسهیل در انجام امور، هیئت امنای کتابخانه های عمومی که در این قانون به اختصار «هیئت امنا» نامیده می شود، با ترکیب زیر تشکیل می گردد:

الف- وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی (رئیس هیئت امنا)

ب- رئیس شورای عالی استان ها

ج- معاون ذی ربط از سازمان مدیریت و برنامه ریزی کشور

د- یک عضو از کمیسیون فرهنگی به پیشنهاد آن کمیسیون و تصویب مجلس شورای اسلامی به عنوان ناظر

ه- رئیس کتابخانه ملی ایران

و- پنج نفر از صاحب نظران و شخصیت های علمی فرهنگی کشور که ح دافل دو نظر آنان را بانوان تشکیل دهند به پیشنهاد وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی و با حکم رئیس جمهور برای مدت چهار سال انتخاب می شوند که یک نفر از آنان به انتخاب وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی به عنوان دبیر کل نهاد کتابخانه های عمومی کشور مسئولیت اداره امور «نهاد» را به عهده خواهد داشت.

ماده ۳- وظایف و اختیارات هیئت امنای کتابخانه های عمومی کشور به شرح زیر می باشد:

الف- تصویب برنامه های کلان به منظور نحوه اداره، تاسیس، ساخت، تجهیز و توسعه و نظارت بر خدمات و فعالیت کتابخانه های عمومی کشور

ب- تصویب دستورالعمل های پیشنهادی از سوی دبیرکل برای حمایت و نظارت بر ارائه خدمات و فعالیت های کتابخانه های عمومی در بخش خصوصی

ج- بررسی گزارش های کلان در خصوص وضعیت و کیفیت فضاها، برنامه ها و خدمات کتابخانه های عمومی کشور و اتخاذ تصمیمات لازم

د- بررسی و تصویب آیین نامه های مالی، محاسباتی، معاملاتی، اداری و استخدامی، ضوابط ساختار سازمانی نهاد و سایر موارد مرتبط با مأموریت های آن

تبصره بند د- امور استخدامی کارکنان نهاد تابع آیین نامه اداری و استخدامی خاص نهاد که به تصویب هیئت امنای نهاد رسیده بوده و مشاغل کارگری نیز مشمول قانون کار خواهد بود (کارکنان نهاد از نظر بیمه و بازنشستگی تابع تأمین اجتماعی هستند).

ه- تصویب برنامه های کلان نهاد برای استفاده از امکانات کتابخانه ها در زمینه فعالیت های فرهنگی (با اولویت ترویج فرهنگ مطالعه کتاب و خواندن) و هنری و اجتماعی

و- تصویب برنامه های کلان برای استفاده گروه های خاص مانند نابینایان، ناشنوایان، معلولان و .... از امکانات کتابخانه های عمومی

ز- به منظور مدیریت و حسن اجرای وظایف مندرج در ماده (۳) این قانون، نهاد کتابخانه های عمومی کشور زیر نظر دبیرکل تشکیل می گردد.

تبصره- کلیه مصوبات هیئت امنای کتابخانه ای عمومی کشور با سید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی دارای اعتبار بوده و از طریق دبیر کل نهاد ابلاغ می شود.

ماده چهارم- وظایف دبیرکل:

الف- اجرای مصوبات هیئت منا

ب- پیشنهاد برنامه ها و دستورالعمل های کلان نهاد به هیئت امنای برای بررسی و تصویب

ج- اجرای وظایف مندرج در این قانون و اداره امور نهاد در حوزه های مختلف

د- عزل و نصب معاونان، مدیران کل ستادی و استانی نهاد

ه- تصویب خط مشی ها و برنامه های عملیاتی و جاری نهاد و کتابخانه های عمومی و نظارت بر حسن انجام آنها، تأسیس رویه ها و استانداردهای مرتبط براساس برنامه ها و سیاست های کلان مصوب هیئت امنای

و- نمایندگی رسمی نهاد نزد مراجع قانونی، دولتی، محاکم، سازمان ها، اشخاص حقیقی

ز- حفظ دارای ها، اموال، حقوق و منافع مالی نهاد

ماده ۵- منابع مالی برای اداره امور دبیرخانه هیئت امنای انجمن ها و کتابخانه های عمومی به شرح زیر است:

الف- کمک های دولت در بودجه سالیانه وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی

ب- درآمدهای حاصله موضوع ماده (۶) این قانون

ج- هدایا و کمک های مردمی سازمان ها، مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی و بخش خصوصی و مجامع بین المللی

د- موقوفات

ه- درآمدهای انجمن ها و کتابخانه های عمومی از محل انجام خدمات و فعالیت های فرهنگی هنری آموزشی و هم چنین دریافت حق عضویت و اجاره یا بهره برداری اقتصادی متناسب با کاربرد کتابخانه های عمومی از فضاهای در اختیار نهاد

تبصره- دولت باید اعتبارات تخصیصی خود را برای تأمین هزینه های حقوق و دستمزد شاغلان در نهاد در بودجه های سنواتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی پیش بینی نماید.

ماده ۶- شهرداری ها مکلف اند همه ساله حداقل نیم درصد (۰.۵٪) از درآمدهای خود را به منظور اداره امور کتابخانه ها در اختیار انجمن های کتابخانه های عمومی شهر مربوطه قرار دهند.

ماده ۷- به منظور ایجاد هماهنگی در مدیریت کتابخانه های عمومی، ارائه گزارش عملکرد و تراز مالی سالانه به هیئت امناء و نیز حل و فصل مسائل و مشکلات انجمن های مذکور، انجمن کتابخانه های عمومی اتسان با ترکیب زیر تشکیل می شود:

الف- استاندار (رئیس انجمن استان)

ب- مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان

ج- رئیس سازمان آموزش و پرورش استان

د- رئیس سازمان مدیریت و برنامه ریزی استان

ه- رئیس شورای اسلامی استان

و- مدیرکل کتابخانه های عمومی استان (دبیر انجمن)

ز- چهار نفر از شخصیت های حقیقی یا حقوقی که حداقل یک نفر آنان از بانوان باشد به پیشنهاد دبیر انجمن و تصویب رئیس انجمن طبق دستورالعمل هیئت امناء

ماده ۸- ترکیب اعضای انجمن شهرستان به شرح زیر می باشد:

الف- فرماندار (رئیس انجمن شهرستان)

ب- رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان

ج- شهردار شهر مرکز شهرستان

د- رئیس شورای اسلامی شهرستان

ه- رئیس اداره کتابخانه های عمومی شهرستان (دبیر انجمن)

و- پنج نفر از شخصیت های حقیقی یا حقوقی که حداقل یک نفر آنان از بانون باشد به پیشنهاد دبیر انجمن و تصویب رئیس انجمن طبق دستورالعمل هیئت امنا

ماده ۹- وظایف انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان عبارت اند از :

الف- مطالعه، بررسی و تدوین برنامه و بودجه سالانه جاری و عمرانی کتابخانه های تحت پوشش و ارائه آن به انجمن استان

ب- همکاری با وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و سایر دستگاه های دولتی در زمینه ساخت، تجهیز، تکمیل و بازسازی کتابخانه ها

ج- تشویق به اهدای زمین، کتاب و سایر کمک های نقدی و غیرنقدی به کتابخانه ها

د- افتتاح حساب مخصوص در یکی از بانک های مودر تأیید بانک مرکزی در محل، برای نگهداری وجوه حاصل شده از محل کمک ها و درآمدها

ه- تهیه و نگهداری دفاتر قانونی و انجام اموردریافت و پرداخت و امور مالی و واریز کمک ها نقدی و تقویم و نگهداری کمک های غیر نقدی

و- تهیه و ارسال گزارش عملکرد و تراز مالی سالانه انجمن در پایان هر سال جهت بررسی به انجمن کتابخانه های عمومی استان

ماده ۱۰- انجمن کتابخانه های عمومی استان با تصویب هیئت منامی تواند در بخش ها، شهرها، و روستاهایی که دارای شرایط لازم هستند نسبت به تشکیل انجمن کتابخانه های عمومی بخش، شهر و روستا اقدام نماید.

تبصره- وظایف انجمن های کتابخانه های عمومی بخش، شهر و روستا در چارچوب وظایف انجمن کتابخانه های عمومی و شهرستان و نیز نحوه تشکیل انجمن کتابخانه های عمومی در مناطق آزاد تجاری، صنعتی و ویژه اقتصادی و ترکیب انجمن های مذکور با لحاظ نوع اعضای انجمن کتابخانه های عمومی شهرستان به موجب دستورالعملی است که به تصویب هیئت امنا می رسد.

ماده ۱۱- تکلیف مالکیت اموال منقول و غیر منقول دولتی کتابخانه های عمومی و امور اداری، مالی و استخدامی آنها در آیین نامه اجرایی این قانون مشخص خواهد شد، لکن کمک ها و منابع نقدی و غیرنقدی اهدایی

اختصاص داده شده به انجمن در حکم دارای و اموال انجمن محسوب و در چارچوب ضوابط مصوب هیئت امنای کتابخانه های عمومی کشور و طبق نظر اهداکننده استفاده و هزینه می شود.

تبصره ۱- کتابخانه های عمومی به عنوان نهاد عمومی غیردولتی از استقلال مالی برخوردار بوده و هیئت امنای نهاد، انجمن ها، دبیرکل، ستاد نهاد و ادارات کل استانی از ارکان آن محسوب می شوند.

تبصره ۲- کتابخانه ملی، کتابخانه های آستان قدس رضوی (ع)، حضرت معصومه سلام الله علیها، حضرت عبدالعظیم حسنی (ع)، احمد بن موسی (ع)، کتابخانه آیت الله العظمی مرعشی نجفی و کتابخانه مجلس شورای اسلامی و سالن های مطالعه وابسته به آنها متابع ضوابط و مقررات مربوط به خود و کتابخانه های وقفی تابع وقفنامه می باشند.

تبصره ۳- کتابخانه های خصوصی اشخاص که با حفظ مالکیت خود و بدون وقف نمودن، آن را مورد استفاده عمومی قرار داده یا خواهند داد از شمول حکم این ماده خارج است.

ماده ۱۲- شهرداری ها موظف اند مقدار مناسب از راضی متعلق به خود را برای ساختمان کتابخانه های عمومی براساس طرح های توسعه شهری به صورت بلاغعوض در اختیار انجمن کتابخانه ها قرار دهند. موسسات و شرکت های دولتی یا وابسته به دولت نیز مجازند زمین و ابنیه مورد نیاز را بریا ساختن کتابخانه عمومی به صورت بلاغعوض و یا با رعایت ترتیبات صدر ماده (۱۰۰) قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۲۷ / ۱۱ / ۱۳۸۰ به قیمت تمام شده به نهاد واگذار نماید.

تبصره- وزارت مسکن و شهرسازی، بنیاد مسکن انقلاب اسلامی و شهرداری ها مکلف اند فضاهای مورد نیاز کتابخانه های عمومی را در طراحی و اجرای طرح های توسعه، جامع و تفصیلی شهری و روستایی و شهرها و شهرک های جدیدالاحداث منظور نموده و مشاوران طرف قرارداد خود را ملزم به رعایت آنها نماید.

ماده ۱۳- نحوه رسمیت یافت جلسات و حد نصاب آرا لازم برای اخذ تصمیمات هیئت امنای انجمن های کتابخانه های عمومی استان، شهرستان، بخش، شهر و روستا توسط هیئت امنای مشخص خواهد شد.

ماده ۱۴- آیین نامه اجرایی این قانون توسط نهاد کتابخانه های عمومی کشور تهیه و پس از تأیید هیئت امنای، حداکثر ظرف مدت سه ماه به تصویب هیئت وزیران خواهد رسید.

ماده ۱۵- قانون تأسیس کتابخانه های عمومی در تمام شهرها مصوب ۲۵ / ۱۲ / ۱۳۸۵ و اصلاحات بعدی و سایر قوانین و مقررات مغایر با این قانون لغو می گردد.

هیأت رئیسه محترم مجلس شورای اسلامی

احتراماً، در اجرای قانون آیین نامه داخلی مجلس شورای اسلامی و ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب

۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر معاونت قوانین در مورد طرح:

تاسیس و نحوه اداره کتابخانه های عمومی کشور تقدیم می شود.

معاون قوانین

معاونت تدوین و تنقیح قوانین و مقررات
معاونت حقوقی ریاست جمهوری

نظر اداره کل تدوین قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۲) و (۴) ماده (۴) تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل

به شرح زیر تقدیم می شود:

- ۱- سابقه تقدیم:** ماده ۱۳۰ قبلاً تقدیم نگردیده است قبلاً در جلسه علنی شماره مورخ تقدیم و در تاریخ در
- کمیسیون (موضوع اصل ۸۵ قانون اساسی) رد شده و اینک با: صحن
- با تغییر اساسی با تقاضای کتبی ۵۰ نفر از نمایندگان (مشروط به تصویب مجلس) بدون تغییر اساسی پیش از انقضاء شش ماه با انقضاء شش ماه با تقاضای کتبی کمتر از ۵۰ نفر از نمایندگان
- مجدداً قابل پیشنهاد به مجلس می باشد می باشد

۲- در اجرای بند (۲) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور:

- رعایت شده است. در طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی رعایت شده است (با نظر کارشناسی) رعایت نشده است، دلایل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

۳- از نظر آیین نامه داخلی مجلس (شکلی)

الف- ماده ۱۳۱-

- اول- حداقل امضا لازم (۱۵ نفر) دارد ندارد
- دوم- موضوع و عنوان مشخص دارد ندارد
- سوم- دلایل لزوم تهیه و پیشنهاد در مقدمه دارد ندارد
- چهارم- موادی متناسب با اصل موضوع و عنوان دارد ندارد

ب- ماده ۱۳۸-

- طرح تقدیمی دارای یک موضوع بیش از یک موضوع
- است و پیشنهاد آن به عنوان مواد متعدد ماده واحده
- مواجهه با ایراد نمی باشد. می باشد.

۴- در اجرای بند (۴) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ :

اول: از نظر قانون اساسی؛

- طرح تقدیمی با قانون اساسی به طور کلی مغایرت ندارد.
- دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.

دوم: از نظر سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز؛

- طرح تقدیمی با سیاست‌های کلی نظام و سند چشم‌انداز مغایرت ندارد.
- دارد. اصول مغایر به ضمیمه تقدیم می شود.

سوم: از نظر قانون برنامه؛

- طرح تقدیمی با قانون برنامه مغایرت ندارد.
- دارد. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.

چهارم: از نظر آیین‌نامه داخلی مجلس (ماهوی)؛

- الف- ماده ۱۴۰- رعایت اصل هفتاد و پنجم قانون اساسی شده است.
- نشده است. دلیل مغایرت به ضمیمه تقدیم می شود.
- ب- ماده ۱۸۱- موجب اصلاح یا تغییر برنامه مصوب نمی شود
- می شود
- و نیاز به ۲/۳ رای نمایندگان ندارد.
- دارد.

تعداد ..... برگ اظهار نظر به ضمیمه تقدیم می شود.

مدیر کل تدوین قوانین

- ۵- طرح تقدیمی از حیث پیشگیری از وقوع جرم با بند (۵) اصل (۱۵۶) قانون اساسی مغایرت ندارد.
- دارد.

معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه

ضمیمه نظر اداره کل تدوین قوانین

بیان مستندات و دلایل مغایرت:

در رابطه با طرح/لایحه تقدیمی از نظر اصل ۷۵ قانون اساسی: در ماده ۱۲ طرح پیشنهادی شهرداری ها مکلف شده اند که زمین بلاعوض به نهاد کتابخانه ها واگذار کنند اما محل تامین بار مالی ناشی از این واگذاری تامین نشده است لذا این ماده مغایر اصل ۷۵ قانون اساسی می باشد.

در رابطه با طرح تقدیمی آیین نگارش قانونی و ویرایش ادبی: ۱- طرح تقدیمی فاقد مقدمه و دلایل توجیهی می باشد.

۲- طرح تقدیمی دارای ایرادات املائی و نگارشی متعدد و فراوانی می باشد.

۳- ذکر هدف، فلسفه و ضرورت تقدیم طرح در صدر ماده (۲) مغایر اصول نگارش متون قانونی است بنابراین در ماده (۲) عبارت «به منظور» تا «نامیده می شود» باید حذف شود و به مقدمه توجیهی منتقل شود.

۴- در ماده (۳) لازم است عبارت «تبصره بند (د)» به «تبصره» تغییر یابد.

۵- ذکر هدف، فلسفه و ضرورت تقدیم طرح در صدر بند (ز) ماده (۳) مغایر اصول نگارش متون قانونی است بنابراین در بند (ز) ماده (۳) عبارت «به منظور» تا «می گردد» باید حذف شود و به مقدمه توجیهی منتقل شود.

۶- در ماده (۴) طرح پیشنهادی عبارت «ماده چهارم» به «ماده ۴» تغییر یابد.

۷- ذکر هدف، فلسفه و ضرورت تقدیم طرح در صدر ماده (۷) مغایر اصول نگارش متون قانونی است بنابراین در ماده (۷) عبارت «به منظور» تا «تشکیل می گردد» باید حذف شود و به مقدمه توجیهی منتقل شود.

۸- در بند «ب» ماده (۹) عبارت «سایر دستگاههای دولتی» دارای ابهام می باشد.

۹- لازم است در ماده (۱۵) عبارت «قانون تأسیس کتابخانه های عمومی در تمام شهرها مصوب ۱۳۸۵/۱۲/۲۵» به «قانون تأسیس کتابخانه های عمومی در تمام شهرها مصوب ۱۳۸۲/۱۲/۱۷» اصلاح شود.

۱۰- ماده (۱۵) طرح از این جهت که به طور کلی نسبت به لغو یا نسخ تمامی قوانین و مقررات مغایر حکم می نماید با سیاست های تنقیحی مجلس شورای اسلامی مقرر در قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ مغایرت دارد. قوانین مدنظر برای الغاء یا نسخ باید بطور دقیق احصاء و ذکر شوند.

نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

معاون محترم قوانین

احتراماً در اجرای بندهای (۱) و (۳) ماده (۴) قانون تدوین و تنقیح قوانین و مقررات کشور مصوب ۱۳۸۹/۳/۲۵ نظر این اداره کل به شرح زیر تقدیم می‌شود:

۱. در اجرای بند (۱):

- الف- در خصوص طرح تقدیمی قوانین متعارض
- وجود ندارد
- وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.
- ب- در خصوص طرح تقدیمی قوانین مرتبط
- وجود ندارد
- وجود دارد که به شرح ضمیمه تقدیم می‌شود.

۲. در اجرای بند (۳):

با عنایت به بررسی‌های به عمل آمده قانونگذاری در این موضوع

- لازم است.
- لازم نیست.

تعداد ..... برگ سوابق قانونی و نظر اداره کل به ضمیمه تقدیم می‌شود.

مدیرکل اسناد و تنقیح قوانین

ضمیمه نظر اداره کل اسناد و تنقیح قوانین

نظر اداره کل به انضمام سوابق قانونی

الف- نظر اداره کل

--

ب- سوابق قانونی

--

معاونت حقوقی ریاست جمهوری
معاونت حقوقی و امور قانونی و مقررات